

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3070/2015. (IV. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.274/2013/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.20.274/2013/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó felperesként – hibás teljesítés miatt – keresetet nyújtott be a Szolnoki Városi Bíróságon. A bíróság a keresetének részben helyt adott, a másodfokon eljáró Szolnoki Törvényszék a fellebbezett ítéletet részben megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította. Az indítványozó a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [3] A Kúria ítélete ellen az indítványozó alkotmányjogi panasszal élt. Indítványát – hiánypótlási eljárásban – kiegészítette. Az indítványozó hivatkozik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, valamint az R) cikkekre, azonban indokolást nem terjesztett elő, hogy az ítélet milyen tekintetben sérti ezeket az alaptörvényi rendelkezéseket.
- [4] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria ítélete ellentétes az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jog követelményével is. Véleménye szerint sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, mert az eljáró bíróságok aggályos szakvéleményekre alapítottan hoztak ítéletet. Elzárták a bizonyítástól, mert indokolatlanul eltúlzott mértékben állapították meg az előlegezendő

szakértői költségek összegét. Az eljáró bíróságok nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek, mert egyrészt a szakértői költséget megállapító végzés elleni fellebbezését a másodfokú bíróság „érdemben nem bírálta felül”, másrészt az elsőfokú bíróság nem bírálta el egy kifogását, és ezt a Kúria sem észlelte. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem tért ki az elsőfokú ítélet elleni fellebbezéshez fűzött észrevételeire, valamint a Kúria sem indokolta meg, miért nem fogadta el az 1/2012. PK véleményre való hivatkozását. A tisztességes eljárás sérelmét alapozza meg az indítványozó szerint az is, hogy ügyében az elsőfokú bírósági eljárásban másfél év telt el olyan tárgyalásokkal, melyeken érdemi előrelépés nem történt.

- [5] 2. A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [6] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani. A támadott kúriai ítéletet az indítványozó 2014. április 28-án vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt 2014. június 27-én ajánlott küldeményként adta fel a Szolnoki Járásbíróság részére, ezért a panasz határidőben beérkezettnek tekinthető.
- [7] A panasz részben felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt, az indítványokkal szemben támasztott formai követelményeknek.
- [8] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezéseket, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, a támadott bírói döntést, az indítvány azonban csak részben tartalmazott az alaptörvény-ellenességére vonatkozó okéjtést. Az indítványozó kifejezett kérelmet terjesztett elő a Kúria ítélete megsemmisítésére.
- [9] 3. A befogadhatóság tartalmi feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg.
- [10] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti tartalmi követelményeket.
- [11] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított

jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [12] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a és az 51. § (1) bekezdése szerinti jogosultnak tekinthető, érintett, mert a jelen ügyre okot adó jogvitában félként szerepel.
- [13] Az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [14] Az indítványozó által felhívott B cikk (1) bekezdése, valamint az R cikk (1) bekezdése nem az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga, ezért ezekre alkotmányjogi panasz nem alapozható. Továbbá az indítványozó kérelme az általa megjelölt ezen alaptörvényi rendelkezések vélt sérelmével kapcsolatban semmiféle indokolást sem tartalmaz. Így e panaszelemek befogadására – a törvényi feltételek hiányában – nincs lehetőség.
- [15] Az indítványozó által hivatkozott XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozik. Az indítványozó által hivatkozott alaptörvényi rendelkezés és a támadott bírósági ítélet között a jelen ügyben nincs összefüggés. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az említett összefüggés hiánya az indítvány befogadásának tartalmi akadályá {3130/2013. (VI. 24.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [16] Az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljárás-hoz való jog sérelmét is állította, ezzel kapcsolatban azonban a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az indítvány nem tartalmazott. A bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok mérlegelése és ennek alapján a tényállás megállapítása a bíróságok feladata, amit – miután nem alkotmányossági kérdés – az Alkotmánybíróság nem bírálhat felül.
- [17] Az indítványozó által konkrétan felhozott vélt sérelmekkel kapcsolatban az Alkotmánybíróság álláspontja a következő.
- [18] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint elvileg nem kizárt, hogy a túlzott mértékben megállapított szakértői költség megelőlegezésének a kötelezettsége lehetetlenné teszi a bizonyítást, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmével is járhat. A jelen ügyben azonban ilyen, alkotmányjogi-lag értékelhető helyzet nem állapítható meg. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján, a bírói ítélet (és nem jogszabály) alaptörvény-ellenességét állította. A bíróság a vonatkozó eljárási szabályokat alkalmazva kötelezte az indítványozót az – általa eltúlzottnak tartott – szakértői költség megelőlegezésére. Annak összegét a szakértő munkatervére és költségvetésére alapítva állapította meg. Az indítványozónak ezen kívül több lehetőséget is biztosított a bíróság a szakértői bizonyításra.

- [19] Nem jelent az alkotmányjogi panasz alapját képező bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet az sem, ha – miként az indítványozó állítja – a szakértői díjat megállapító végzés elleni fellebbezését a másodfokú bíróság érdemben nem bírálta felül. Az elsőfokú ítéletből megállapíthatóan egyébként a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság végzésében döntött a szakértői díjmegállapító végzés ellen benyújtott fellebbezésről.
- [20] Ugyancsak nem jelent a támadott bírói ítéletet érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, hogy az indítványozó állítása szerint egy kifogását – melyet az alkotmányjogi panaszban konkrétan meg sem jelöl – az elsőfokú bíróság nem bírálta el, és azt a Kúria sem észlelte.
- [21] A másodfokú bíróság ítélete a kellő részletezettséggel tartalmazta – az indítványozó fellebbezésére is tekintettel – döntése indokait. A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet felülmérlegelésére nem kerülhetett sor, mert a tényállás nem maradt feltáratlan, nem volt iratellenes, vagy okszerűtlen, illetve nem tartalmazott logikai ellentmondást. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését az sem, ha a felülvizsgálati eljárás során hozott ítélet indokolása nem tér ki külön minden egyes, a felülvizsgálati kérelemben felhozott indokra. Mint ahogy azt az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában már kifejtette, az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme akkor merülhet fel, ha a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposítással nem vizsgálja meg, és ennek értékeléséről határozatában nem ad számot. „Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.” (Indokolás [34]).
- [22] Az Abtv. 27. és 29. §-a értelmében az alapjogsértés akkor teszi lehetővé az alkotmányjogi panasz befogadását majd a bírói ítélet megsemmisítését, ha a sérelem az érdemi ítéletre kihatott. A tisztességes eljáráshoz való jognak a per elhúzódásához kapcsolódó sérelme általában nem olyan sérelem, amely megalapozhatná az érdemi döntés alaptörvény-ellenességét. Ez ebben az ügyben is így van, függetlenül attól, hogy az eljárás elhúzódott-e vagy sem.
- [23] Összességében az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági

szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}

- [24] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasza egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi-jogalkalmazási kérdésre vonatkozik. Ebből következően az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére hivatkozó elemében nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadási feltételeknek.
- [25] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a kérelmet – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a* és *h*) pontja alapján – visszautasította.

Budapest, 2015. március 30.

Dr. Lévay Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1277/2014.

